

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Croesvs Et Codrvs. hoc est, Copiæ Et Inopiæ Damna vel
Lvcra, à bono iustoq[ue] Mundi Governatore Deo
Distribvta**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

§. 4. Paupertatem esse otij inimicam, laboris patronam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52359)

illos esse. Quemadmodum ergo diuitiæ occasio sunt omnium vitiorum, vt supra monstravi, ita paupertas ansam præbet omnium virtutum. E corporis morbo, vt ait Plutarchus, quidam hoc excerpunt commodi, quòd vacant negotijs, quibus distinebantur, & quosdam labores obiecti reddidere validos. Sic multis exilium, paupertas, naufragium, adde & bellum, & quidquid infestus secum fert hostis, occasio fuit philosophandi.

§. IV.

Paupertatem esse otij inimicam, laboris patronam.

Atque inprimis constat, sicut otium vitij aditum aperit, ita labore industriaque virtutes comparari. *Multam enim malitiam docuit otiositas, & cum dormirent homines, venit inimicus, & superseminauit Zizania in medio tritici, & abiit.* Nimirum sicut aqua, ait B. Laurentius Iustinianus, *qua caret decursu, ac iacet in foveis, putrescit, ac humano vsui aliena efficitur, repleturq; animalibus venenatis & noxijs; ita & corpus otij tabe confectum concupiscentiarum ac voluptatum carnalium parit ac nutrit insaniam.* Quod Valerius hoc exemplo confirmat. *Appian Claudium crebro*

Eccli. 33.

29.

Matth.

13. 25.

B. Laur.

Iustin.

lib. de

perfect.

gradib.

c. 9.

Val. Max.

lib. 7.

solitum

solitum dicere accepimus: Negotium populo Romano melius, quam otium committi. Non quod ignoraret, quam iucundus tranquillitatis status esset; sed quod animaduverteret, praepotentia imperia agitatione rerum ad virtutem capessendam excitari; nimia quiete in desidia resolui. Et sane negotium nomine horridum, civitatis nostra mores in suo statu continuit, blanda appellationis quae plurimis vitis respergit. Diogenes certe otiosorum negotium amorem esse dicebat, quod hic affectus potissimum occupet otio deditos. Ita enim fit, ut dum otio vacant, in rem negotiosissimam incidant. Et Poeta:

Otia si tollas, perire cupidinis arcus,

Contemptaeque jacent, & sine luce facerent.

Ex aduerso autem, labor & occupatio vitia excludunt, virtutem & laudem pariunt.

Etenim ignavia, ait Sallustius, nemo immortalis factus est; neque quisquam parens, liberis ut aeterni fierent, ignaviam optavit, magis ut boni & honesti vitam suam agerent. Quemadmodum autem diuitiae faciunt otiosos, ita paupertas & egestas laboriosos. Vide mihi a prima aetate pueros nobiles, quibus non illecebris trahendi sunt ad studia litterarum honestissima (nam ad mechanicos labores animum adijcere, piaculum est) aiunt se

Laert.
l. 6.

Sallust. in
Iugurth.

non velle fieri Doctores, satis habere opum cum progenitoribus; non opus esse, ut literis ac scientijs se alant. Hinc vel obiter libant libros, vel toto anno eos non aperiunt pulveribus plenos, sed *conchas legunt*, ut dici solet; sed hospitia, sed sphaeristeria, sed lastra adeunt, sed in siluis feras quarunt; immò in vrbibus lupas. At pauperum filij ab ipsa rerum indigentia ad laborem impelluntur; si enim non volunt olim esurire, more parentum, artes discunt, quibus se alant. Hinc, quando semel animum ad studia literarum appulerunt, totos sese Musis dedunt, quarum ope sperant, se supra vulgus, atque ex inopia emersuros. Quod idem videre est etiam in adultis, honestè se sustentare cupientibus, illi enim utilissimis cogitationibus mentem implent, itaque se occupant negotijs ferijs, ut ludis, poculis, conciliabulis malorum, impudicorum angulis, Baccho, Veneri, & quæ alia fert otium, vacare non possint; cum ne ad aures quidè scalpendas sibi otium esse arbitrentur. Quare, ut à non nemine *ignava dicta est opulentia*, ita vicissim *industriam esse paupertatem*, paulò post ostendemus. De ijs autem, qui voluntariè sunt pauperes, etsi rectè dicatur:

Nemo

2. Tim. 2.

4.

Senec.
ep. 1.Cic. 1. 3.
de offic.

Nemo militans Deo, implicat se negotijs saecularibus; tamen certum est, quod nulli rei magis dent operam, quam ut ne horæ quidem quadrantem sinant abire otiosum, sciunt enim ambulandum esse dum lucem habent, & serendum esse eis, qui volunt tempore suo messem colligere. Vnde aiunt: Omnia aliena sunt, tempus tantum nostrum est. Ac sanè vel sic quædam tempora nobis eripiuntur, quædam subducuntur, quædam effluunt. Turpissima tamen est iactura, quæ per negligentiam fit. Hanc iacturam ergo qui agnoscunt religiosi, iam legunt, iam scribunt, iam orant, ac ne nihil agant, vel corbes texunt, dantque id vnicè operam, ut orationem lectio, lectionem meditatio excipiat; tunc maximè occupati, quando diuini rebus occupantur. Quo pacto Scipio Africanus, si quando vacans à negotijs bellicis in litteris versaretur, dicere solebat, se numquam minùs otiosum, quàm cum esset in otio.

§. V.

Paupertas humilitatis mater est, sicut superbia filia diuitiarum,

De humilitate, seu animi submissione, quid multis disputabo? sicut diuitiarum

vermis